

الشمس
الحرمان
الحرمان

سرشناسه:	فاکر میبدی، محمد، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور:	فقه القرآن آیات الاحکام تطبیقی / محمد فاکر میبدی.
وضعیت ویراست:	[ویراست؟]
مشخصات نشر:	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۳۵ ق. = ۱۳۹۲.
مرجع تولید:	پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی ﷺ
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۸۰۶-۲
وضعیت فهرست نویسی:	فاپا.
یادداشت:	عربی.
یادداشت:	چاپ قبلی: قم: مرکز جهانی علوم اسلامی، ۱۳۸۳.
یادداشت:	چاپ سوم.
یادداشت:	چاپ چهارم: ۱۳۹۶ (فیپا).
یادداشت:	چاپ پنجم و ششم: ۱۳۹۷ (فیپا).
یادداشت:	چاپ هفتم: ۱۳۹۸ (فیپا).
یادداشت:	کتابنامه: ص. [۲۶۱]. ۲۶۳؛ همچنین به صورت زیرنویس
موضوع:	قرآن.. احکام و قوانین
موضوع:	فقه تطبیقی
موضوع:	تفاسیر فقهی
شناسه افزوده:	جامعه المصطفی ﷺ العالمية. مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
رده بندی کنگره:	۱۳۹۲ ف ۷ ۲۷ / ۶ / ۹۹ / ۶ BP
رده بندی دیوبند:	۲۹۷ / ۱۷۴
شماره کتابشناسی ملی:	۳۴۹۳۱۸

فقه القرآن آيات الاحكام تطبيقى

محمد فاکر مېدی

پڑوہشگاہ
بین المللی المصطفی ﷺ

فقه القرآن؛ آیات الاحکام تطبیقی

مؤلف: محمد فاکر میبیدی

چاپ هفتم: ۱۳۹۸ ش / ۱۴۴۰ ق

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: نرنجستان ● قیمت: ۴۱۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

مراکز فروش:

● ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸
تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴   دوزنگار: داخلی ۰۹۱۰۵ ۳۷۸۳۹۳۰۹۱۰۵ +۹۸ ۲۵
● ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راه سالاریه. تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۲۱۳۳۱۰۶

<http://buy-pub.miu.ac.ir>

با سپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

■ ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
■ ناظر چاپ: نعمت الله بیزدانی

■ مدیر انتشارات: سید اباذر هاشمی هرینکندی
■ مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
■ ناظر فنی: علی عبادی فرد

سخن ناشر

تحولات اجتماعی و مقتضیات نوپدید دانش‌ها و پدید آمدن دانش‌های نو، نیازهایی را به وجود آورده که پاسخ‌گویی به آن، ایجاد رشته‌های تحصیلی جدید و تربیت چهره‌های متخصص را ضروری می‌نماید. از این رو کتاب‌های آموزشی نیز باید با توجه به این دگرگونی‌ها تألیف شود.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی اقتضا دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه‌چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

از طرفی بالندگی مراکز آموزشی در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه نشاط علمی مراکز آموزشی را در پی دارد.

در این بستر، حوزه‌های علوم دینی به برکت انقلاب شکوهمند اسلامی، سالیانی است که در اندیشه اصلاح ساختار آموزشی و بازنگری متون درسی‌اند. «**جامعة المصطفیٰ ﷺ العالمية**» به عنوان بخشی از این مجموعه که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

«**مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ**» با قدردانی و سپاس از فاضل ارجمند جناب آقای محمدفاکر میبدی مؤلف کتاب **فقه القرآن آیات الاحکام تطبیقی** و تمام عزیزانی که در تولید این اثر همیاری و همفکری داشته‌اند، آن را به جویندگان فرهنگ و اندیشه ناب اسلامی تقدیم می‌کند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ

مقدمه پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی ﷺ

حقیقت‌مداری اصیل‌ترین و زیباترین راز هستی و حقیقت‌طلبی ماندگارترین و برترین گرایش آدمی است.

داستان پر رمز و راز حقیقت‌جویی بشر، سرشار از هنرنمایی مؤمنان، مجاهدان و عالمانی است که با تمسک و پای‌بندی به حقیقت بی‌متها، در مصاف بین حق و باطل، سربلندی و شرافت ذاتی حق را نمایان ساخته‌اند و در این میان، چه درخشندگی چشم‌نوازی در اسلام عزیز است که علم را به ذات خود، شرافتمند و فخیم دانسته و از باب تا محراب، کائنات را سراسر علم و عالم و معلوم می‌نمایاند و در مکتب آن، جز اولوالعلم و راسخان در مسیر طلب دانش، کسی را توان دست‌یابی به گنجینه‌های حکمت نیست.

علم برخاسته از وجدان پاک و عقل سلیم، در پرتو انوار آسمانی وحی، هم به فرد کمال انسانی، عظمت روحی و رشد معنوی می‌بخشد و فکر، اندیشه و خیال او را به پرواز درمی‌آورد، و هم جامعه را سمت و سوی سعادت‌مندان به‌بخشیده و آن را به جامعه‌ای متمدن و پیشرو متحول می‌کند. بی‌توجهی یا کوتاه‌فکری است اگر فرد و جامعه‌ای به دنبال عزت، استقلال، هویت، امنیت، سعادت و سربلندی

مادی و معنوی باشد، اما آن را در صراطی غیر از حقیقت‌طلبی، علم‌اندوزی و حکمت‌مداری الهی طلب نمایند.

انقلاب سراسر نور اسلامی ایران که داعیه جهانی‌سازی کلمة الله و برپایی تمدن جهانی اسلام را داشته و فروپاشی و افول تمدن‌های پوشالی غرب و شرق را به نظاره نشسته است، با اندیشه فقاهتی در اداره حکومت و نظریه مترقی «ولایت فقیه»، طرازی از مسئولیت‌ها و مأموریت‌های حوزه‌های علمیه و روحانیت را عرضه نمود که امید و نشاط را نه تنها در شیعیان و مسلمانان، بلکه در دل تمامی آزادی‌خواهان و حق‌طلبان سراسر جهان زنده ساخت.

در این راستا، رهبر فرزانه انقلاب (مدظله) با عزمی مصمم و با تمامی توان، همچون پیر و مراد خود خمینی کبیر رحمته‌الله، در صحنه حاضر شده و با تأکید بر اهمیت و فوریت این حرکت فراگیر و بی‌وقفه، همه توانمندی‌ها و اراده‌ها را جهت تحقق جنبش نرم‌افزاری و نهضت تولید علم و تحول در علوم انسانی و نیز یافتن راه‌های میان‌بر و دانش‌افزا راهبری و رصد می‌کنند.

جامعة المصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم العالمية، نمادی درخشان از این رسالت جهانی و همت بین‌المللی انقلاب اسلامی است که بار مسئولیت تربیت مجتهدان، عالمان، محققان، متخصصان، مدرسان، مبلغان، مترجمان، مربیان و مدیران پارسا، متعهد و زمان‌شناس را بر دوش داشته و با تبیین، تولید و تعمیق اندیشه دینی و قرآنی و گسترش مبانی و معارف اسلامی، به نشر و ترویج اسلام ناب محمدی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و معارف بلند و تابناک مکتب اهل بیت علیهم‌السلام جامه تحقق می‌پوشاند.

پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم نیز که مهم‌ترین و گسترده‌ترین مجموعه پژوهشی المصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم است، بومی‌سازی و بازتولید اندیشه دینی معاصر، متناسب با

نیازها و اقتضائات عرصه بین‌الملل، تبیین، تولید و تعمیق اندیشه دینی، گشودن افق‌های جدید فکری و معرفتی در دنیای معاصر، پاسخ‌گویی به مسائل و شبهات فکری و معرفتی مخاطبان و تأمین و تدوین متون و منابع درسی و کمک‌درسی، به‌ویژه با رویکرد اسلامی‌سازی علوم و پشتیبانی علمی از فعالیت‌های سازمانی المصطفی ﷺ را از جمله مأموریت‌ها و تکالیف خود می‌داند.

اثر علمی پیش رو نیز که به همت مؤلف محترم جناب آقای محمدفاکر میبیدی و برای دوره کارشناسی رشته علوم قرآن، در چارچوب اهداف و برنامه‌های پژوهشگاه و مبتنی بر نیازسنجی‌های صورت گرفته، تهیه و تدوین شده است. در پایان لازم است ضمن ارج نهادن به تلاش‌های خالصانه مؤلف محترم، از کلیه دست‌اندرکاران محترم آماده‌سازی و انتشار این اثر ارزشمند، به‌ویژه همکاران محترم مرکز بین‌المللی نشر و ترجمه المصطفی ﷺ و همه عزیزانی که به نحوی در تدوین و انتشار آن نقش داشته‌اند، قدردانی و تشکر نماییم و از خداوند متعال برای ایشان و همه خادمان عرصه تبلیغ و نشر مفاهیم و معارف دینی، آرزوی بهروزی، موفقیت و سعادت نماییم.

فهرست

پیش گفتار	۲۱
۱. کتاب شناسی آیات الاحکام	۲۵
معرفی چند اثر از دانشمندان شیعه	۲۶
۱. فقه القرآن	۲۶
۲. کنز العرفان فی فقه القرآن	۲۶
۳. زبدة البیان فی احکام القرآن	۲۷
۴. مسالک الافهام إلى آیات الاحکام	۲۷
۵. تفسیر آیات الاحکام وفق المذهب الجعفری و المذاهب الاربعة	۲۸
۶. فقه القرآن	۲۸
معرفی چند اثر از اهل سنت	۲۸
۱. احکام القرآن	۲۸
۲. احکام القرآن	۲۹
۳. احکام القرآن	۲۹
۴. آیات الاحکام	۳۰
۵. روائع البیان فی تفسیر آیات الاحکام من القرآن	۳۰
۶. الجامع لاحکام القرآن	۳۱
۲. نکات تمهیدی	۳۳
امکان فهم قرآن	۳۳
نیاز به بیان نبی و امام <small>علیه السلام</small>	۳۴

۳۵	تقسیم محتوایی آیات قرآن.....
۳۶	تعریف آیات الاحکام.....
۳۷	اقسام آیات الاحکام.....
۳۷	۱. آیات مشتمل بر حکم خاص.....
۳۷	۲. آیات مشتمل بر حکم عام.....
۳۸	۳. آیات مشتمل بر قاعده فقهی.....
۳۸	۴. آیات مشتمل بر قواعد اصولی.....
۳۹	تعبیر قرآن در بیان احکام.....
۳۹	۱. در هیأت الفاظ.....
۴۰	۲. در مواد الفاظ.....
۴۱	کیفیت بیان احکام.....
۴۱	۱. شیوه‌های رایج در محاورات عمومی.....
۴۲	۲. شیوه تدریجی بودن.....
۴۲	۳. روش پرسش و پاسخ.....
۴۲	۴. منش توأم با ملاحظت.....
۴۲	۵. بیان احکام همراه با راز و فلسفه.....
۴۳	روح حاکم بر آیات الاحکام.....
۴۴	حجم آیات الاحکام در قرآن.....
۴۵	عناوین احکام.....
۴۵	عنوان کلی فقه القرآن.....
۴۵	الف) موضوع عام.....
۴۶	ب) موضوع خاص.....

بخش اول: طهارت

۵۱	۳. طهارت(۱).....
۵۱	وضو.....
۵۱	شرح آیه.....
۵۱	۱. معنای قیام.....
۵۳	۲. مخاطبان آیه.....
۵۳	الف) اشتراک مؤمن و کافر در تکالیف.....

۵۴	..... (ب) دلیل خطاب قرارگرفتن مؤمنان
۵۵	..... ۳. اطلاق و عموم
۵۶	..... تفصیل احکام
۵۶	..... ۱. اشتراط نماز به طهارت
۵۶	..... ۲. تبعی بودن وجوب طهارت
۵۶	..... ۳. وضوی مطلوب مستقل
۵۷	..... ۴. اسباب و نواقض وضو
۵۸	..... ۵. نقض وضو به مسّ و لمس
۶۱	..... ۶. واجبات و افعال وضو
۶۲	..... الف) شستن صورت
۶۴	..... ب) شستن دستان
۶۹	..... ۴. طهارت (۲)
۶۹	..... مسح
۶۹	..... ۱. مسح سر
۷۰	..... الف) مقدار مسح
۷۲	..... ب) اشکال ابن عربی
۷۲	..... ج) «باء» و معنای تبعیض
۷۳	..... د) مقایسه مسح در وضو با تیمم
۷۴	..... ه) تعیین ممسوح به
۷۵	..... ۲. مسح پا
۷۶	..... الف) قرائت ارجل، مسح یا غسل
۷۸	..... ب) معنای «کعبین»
۷۸	..... یکم) برآمدگی دو طرف پا
۷۹	..... دوم) برآمدگی روی پا
۷۹	..... سوم) مفصل بین ساق و قدم
۷۹	..... ج) مقدار مسح پا
۸۰	..... د) غایت مسح
۸۰	..... ه) مسح به آب جدید
۸۱	..... و) مسح بر خُفین
۸۷	..... ۵. طهارت (۳)
۸۷	..... غسل

.....	غسل جنابت	۸۹
.....	الف) جنابت	۸۹
.....	ب) طهارت	۸۹
.....	ج) عوامل جنابت	۹۰
.....	د) احکام جنابت	۹۰
.....	ه) اقوال در «لَا تُقْرَبُوا الصَّلَاةَ»	۹۱
.....	و) وجوب تبعی یا استقلالی	۹۳
.....	تیمّم	۹۴
.....	شرح واژگان	۹۵
.....	۱. تیمّم	۹۵
.....	۲. صعيد	۹۵
.....	۳. طَيِّب	۹۶
.....	بدلیت تیمّم از وضو و غسل	۹۶
.....	افعال تیمّم	۹۸
.....	۱. زدن دست‌ها بر زمین	۹۸
.....	۲. مسح صورت	۹۸
.....	۳. مسح دو دست	۹۸
.....	الف) حدّ مسح	۹۹
.....	ب) لزوم غُلوُق	۹۹
.....	عوامل بدلیت	۱۰۱
.....	۱. رأی ابوحنیفه و وضو با آب متغیّر	۱۰۳
.....	۲. ناقضیّت وجود آب	۱۰۴
.....	۳. نفی حرج و سختی	۱۰۵

بخش دوم: صلاة

.....	۶. صلاة (۱)	۱۰۹
.....	وقت نماز	۱۰۹
.....	برپاداشتن نماز	۱۰۹
.....	شرح واژگان آیه اول	۱۱۰
.....	۱. طرف	۱۱۰
.....	۲. زَلْف	۱۱۰

۱۱۳	شرح واژگان آیه دوم.....
۱۱۳	۱. دُئوک .....
۱۱۴	۲. غَسَق .....
۱۱۷	وقت هر نماز .....
۱۱۹	جمع بین نمازها .....
۱۲۳	۷. صلاة(۲).....
۱۲۳	نماز مسافر .....
۱۲۳	شرح واژگان.....
۱۲۳	۱. ضرب.....
۱۲۳	۲. جناح.....
۱۲۴	۳. قصر .....
۱۲۴	۴. خوف .....
۱۲۴	۵. فتنه .....
۱۲۵	مطالب فقهی آیه .....
۱۲۵	اطلاقها و قیود .....
۱۲۵	۱. قصر کمی و کیفی .....
۱۲۷	۲. گستره فتنه .....
۱۲۷	۳. جماعت و فرادا .....
۱۲۸	۴. انواع سفر .....
۱۲۸	الف) سفر کوتاه و طولانی .....
۱۲۸	یکم) مسافت شرعی .....
۱۳۰	دوم) قصد اقامت .....
۱۳۰	ب) سفر جهادی و تجاری .....
۱۳۰	ج) سفر مباح و حرام .....
۱۳۱	۵. امکان .....
۱۳۲	چند مسئله .....
۱۳۲	۱. قصر در نماز، رخصت است یا عزیمت؟ .....
۱۳۴	۲. قصر در نماز و شرط خوف .....
۱۳۵	۳. راز قصر در نماز .....

بخش سوم: صوم

۸. صوم (۱)..... ۱۳۹
- ۱۳۹..... وجوب روزه و احکام آن.....
- ۱۴۱..... شرح واژگان.....
- ۱۴۱..... ۱. صیام.....
- ۱۴۱..... ۲. اطاقه.....
- ۱۴۲..... ۳. فدیة.....
- ۱۴۲..... ۴. تطوع.....
- ۱۴۲..... احکام فقهی آیه.....
- ۱۴۲..... ۱. شمول آیه.....
- ۱۴۳..... ۲. مراد از صیام.....
- ۱۴۳..... ۳. مدت روزه.....
- ۱۴۴..... ۴. روزه بیماران.....
- ۱۴۴..... الف) کدام بیماری سبب افطار روزه است.....
- ۱۴۶..... ب) مریض بالقوه.....
- ۱۴۸..... ۵. روزه مسافر.....
- ۱۴۸..... الف) افطار مسافر، رخصت یا عزیمت؟.....
- ۱۵۰..... ب) تفاوت مریض و مسافر.....
- ۱۵۰..... ۶. قضای روزه.....
- ۱۵۱..... ۷. روزه افراد ناتوان.....
- ۱۵۳..... ۸. تخصیص قانون فدیة.....
- ۱۵۳..... ۹. رخصت یا عزیمت.....
۹. صوم (۲)..... ۱۵۷
- ۱۵۷..... شرح واژگان.....
- ۱۵۷..... ۱. رمضان.....
- ۱۵۸..... ۲. قرآن و فرقان.....
- ۱۵۸..... ۳. یسر و عسر.....
- ۱۵۸..... احکام فقهی.....
- ۱۵۸..... ۱. زمان روزه.....

فهرست ۱۷

۱۵۹	۲. ضرورت جست وجوی هلال
۱۶۰	۳. حرمت روزه پیش از رمضان، به جای رمضان
۱۶۰	۴. وظیفه بیمار و مسافر
۱۶۱	۵. قضای روزه
۱۶۱	قاعده نفی حرج
۱۶۲	۶. اکمال عدد
۱۶۳	۷. تکبیر عید
۱۶۳	الف) تکبیر عملی
۱۶۳	ب) تکبیر لفظی
۱۶۴	۸. نماز عید
۱۶۴	مباحات و مفطرات
۱۶۵	شرح واژگان
۱۶۵	۱. رفت
۱۶۵	۲. خیط
۱۶۵	۳. فجر
۱۶۶	۴. عکوف
۱۶۶	مباحث فقهی
۱۶۶	۱. مباحات رمضان
۱۶۸	۲. پایان اکل و شرب
۱۶۸	الف) خیط ایض و خیط اسود
۱۶۹	ب) خوردن و آشامیدن تا طلوع خورشید
۱۶۹	ج) صبح و لزوم تفحص
۱۷۳	۱۰. صوم (۳)
۱۷۳	مباحات فقهی
۱۷۳	۱. طهارت از جنابت
۱۷۵	۲. مفطرات و محدوده زمانی آن
۱۷۶	پایان روزه
۱۷۸	لزوم اتمام روزه
۱۷۸	اعتکاف
۱۷۹	احکام اعتکاف

۱۷۹	..... محل اعتکاف
۱۸۰	..... ۱. تقييد مساجد
۱۸۱	..... ۲. منع خروج از مسجد
۱۸۱	..... مدت زمان اعتکاف
۱۸۲	..... اشتراط صوم
۱۸۲	..... پرهیز از محذورات
۱۸۴	..... نهی در عبادت
۱۸۴	..... رعایت حدود الهی
۱۸۵	..... چند نکته اخلاقی

بخش چهارم: حج

۱۹۱	..... ۱۱. حج (۱)
۱۹۱	..... شرح واژگان
۱۹۱	..... ۱. حج
۱۹۲	..... ۲. عمره
۱۹۲	..... ۳. احصار
۱۹۳	..... ۴. هدی
۱۹۳	..... ۵. نُسک
۱۹۳	..... احکام فقهی
۱۹۳	..... ۱. تقسیم مناسک
۱۹۴	..... ۲. وجوب و اتمام حج
۱۹۴	..... ۳. وجوب عمره
۱۹۵	..... ۴. اعمال حج
۱۹۷	..... ۵. اتمام حج باطل
۱۹۷	..... ۶. ضرورت اخلاص در نیت
۱۹۸	..... ۷. انواع حج و عمره از نظر احکام
۱۹۸	..... ۸. احصار و امنیت
۱۹۸	..... ۹. اقسام موانع
۲۰۱	..... ۱۰. احکام محصور و مصدود
۲۰۲	..... الف) اکتفا به میسور

فهرست ۱۹

۲۰۲	.....(ب) زمان تحقق احصار
۲۰۳	.....(ج) بیماری سخت
۲۰۳	.....۱۱. برخی از مسائل هدی
۲۰۴	.....(الف) آثار هدی
۲۰۴	.....(ب) فرق حکم محصور و مصلود
۲۰۵	.....(ج) شرط تحلل
۲۰۶	.....(د) بدل هدی
۲۰۹	.....۱۲. حج (۲)
۲۰۹	.....۱۲. محرمات احرام
۲۱۰	.....محل هدی
۲۱۱	.....۱۳. مجوزات حلق در حال احرام
۲۱۲	.....۱۴. فدیة
۲۱۳	.....اقسام حج
۲۱۴	.....۱. حج تمتع
۲۱۵	.....(الف) محدوده تمتع
۲۱۶	.....(ب) تعیین یا تخیر
۲۱۷	.....(ج) خلیفه دوم و تحریم متعه حج
۲۱۷	.....یکم) اصل حج تمتع
۲۱۸	.....دوم) فسخ حج و تبدیل آن به عمره
۲۲۱	.....۲. حج قران
۲۲۳	.....۳. حج افراد
۲۲۳	.....تفاوت حج تمتع با دو نوع دیگر
۲۲۵	.....۱۵. وجوب هدی
۲۲۶	.....(الف) به میسور
۲۲۶	.....ب اصلی یا جبران
۲۲۷	.....(ج) زمان وجوب هدی
۲۲۷	.....(د) بدل هدی
۲۲۸	.....(ه) صیام بدل از هدی

بخش پنجم: خمس

۲۳۳	.....۱۳. احکام خمس (۱)
۲۳۳	.....شرح واژگان

۲۳۳	..... ۱. غنیمت
۲۳۴	..... ۲. حُمُس
۲۳۴	..... ۳. قریبی
۲۳۵	..... تصویر اجمالی آیه
۲۳۵	..... ۱. آیه و نسخ
۲۳۶	..... ۲. تعریف خمس
۲۳۷	..... ۳. متعلق خمس
۲۳۸	..... استدلال فریقین
۲۴۰	..... توسعه فقهی
۲۴۳	..... توسعه و تضییق تفسیری
۲۴۷	..... ۱۴. احکام خمس (۲)
۲۴۷	..... تقسیم خمس
۲۵۰	..... پرسشی درباره مصداق «ذی القربی»
۲۵۳	..... تفاوت دیدگاه شیعه و سنی
۲۵۴	..... مصرف خمس
۲۵۴	..... ۱. یتیم
۲۵۵	..... ۲. مسکین
۲۵۶	..... ۳. ابن السبیل
۲۵۷	..... مراد از ذی القربی
۲۵۸	..... سهام غنمین
۲۵۹	..... مؤکدات آیه
۲۶۱	..... کتاب نامه